

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาววันพัชร์ บุญยะชัยชนะ
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร.จันทนา สุทธิจาริ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือ

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย รวมทั้งใช้กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะของเทศบาลนครเชียงใหม่ ประชานชุมชนทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะอยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ไม่มีส่วนร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้น ไม่มีส่วนร่วมในการคิดวางแผนในกิจกรรมหรือโครงการ ไม่มีส่วนร่วมในการประชุมและทราบถึงปัญหาสาเหตุ ไม่มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการ และ ไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลในกิจกรรมหรือโครงการ รองลงมา มีส่วนร่วมในระดับน้อย คือ มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์หรือชักชวนให้ร่วมทำกิจกรรม เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งดูได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่ทางเทศบาลเป็นผู้กำหนด เช่น กิจกรรมโครงการจัดรถคัดแยกขยะออกให้บริการ กิจกรรมณรงค์จัดทิ้งขยะให้เป็นที่ทางหรือการคัดแยกขยะที่จัดทิ้ง กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะด้วยวิธีต่างๆ กิจกรรมประกวดคำขวัญรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านการคัดแยกขยะ และการกำหนดอัตราการเก็บขยะ คือ ประชาชนยังไม่มีโอกาสในการเข้าไปร่วมขั้นตอนการค้นคว้าปัญหา การกำหนดแนวทางแก้ไข

ปัญหา การประชาสัมพันธ์หรือชักชวนร่วมในโครงการรวมถึงการประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการอาจกล่าวได้ว่าประชาชนยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการอย่างแท้จริง

ส่วนการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะจากการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าจัดการปัญหาขยะยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ประชาชนไม่เล็งเห็นความสำคัญในการแยกขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งหรือกำจัด ขยะมีปริมาณมากทำให้เสียเวลายากต่อการแยก ขาดแนวทางหรือขาดการส่งเสริมให้ความร่วมมือในการแยกขยะ การใช้ประโยชน์ที่เกิดมาจากขยะ ขาดงบประมาณและขาดการให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการแยกขยะ ขาดการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจรวมไปถึงประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ

นอกจากนั้นยังพบปัญหาจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในเรื่องของไม่มีการใช้นโยบายเชิงบังคับหรือออกกฎหมายท้องถิ่น หรือบังคับใช้กฎหมายท้องถิ่นอย่างจริงจัง อาจจะเป็นเนื่องจากประชาชนคือฐานเสียงสำคัญของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น และปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกับชุมชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ จนก่อให้เกิดการจัดเก็บขยะไม่เท่าเทียมกันในแต่ละพื้นที่ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของการจัดเก็บขยะไม่และกิ่งไม้ ซึ่งประชาชนระบุว่าทางเทศบาลไม่ได้จัดเก็บขยะประเภทนี้ เนื่องจากทางเทศบาลได้ทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนให้เข้ามาดำเนินการจัดเก็บขยะ ซึ่งตามสัญญาไม่ได้ระบุให้ดำเนินการเก็บขน เศษใบไม้และกิ่งไม้ ดังนั้นบริษัทเอกชนจึงจัดเก็บขยะเพียงอย่างเดียว ซึ่งทางเทศบาลเองก็ไม่ได้มีการสื่อสารกับประชาชนในเรื่องของขยะพิเศษนี้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ปัจจุบันปัญหาขยะกลายเป็นปัญหาที่ไม่สามารถมีทางแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน เพราะจากการที่นำขยะไปกำจัดอีกพื้นที่หนึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่นั้นๆ ดังนั้นจึงน่ามีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ในเรื่องการลดปริมาณขยะ ด้วยการคัดแยกประเภทขยะ จากแหล่งกำเนิดเพื่อจะได้นำขยะบางส่วนกลับมาใช้ได้ใหม่และการนำขยะสดมาใช้ทำปุ๋ยหมัก
2. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ประชาชนสนใจรับทราบและปฏิบัติตาม เนื่องจากปัญหาขยะเป็นปัญหาที่ไม่มีทางกำจัดให้หมดสิ้นไปโดยง่าย เช่น การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือให้ประชาชนนำขยะออกมาทิ้งก่อน 1 ท่มของทุกวันที่มีการจัดเก็บขยะ เพื่อไม่ให้มีปัญหาขยะตกค้าง
3. กิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลเป็นผู้จัดควรที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดงานกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ ด้วย เพราะประชาชนที่อาศัยในพื้นที่รู้สาเหตุของ

ปัญหาได้ดีกว่า และยังเป็น การหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับลักษณะพื้นที่และลักษณะขยะในแต่ละพื้นที่ด้วย และควรออกแบบกิจกรรมหรือ โครงการวิธีการจัดการขยะให้เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดการขยะ

4. ทางเทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเก็บขนขยะของบริษัทเอกชนในเรื่องของเสียใบไม้และกิ่งไม้ เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดของประชาชน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากเสียใบไม้ กิ่งไม่ว่าสามารถย่อยสลายและนำไปทำปุ๋ยได้ให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง

5. ทางเทศบาลควรเปิดให้มีองค์กรอิสระ เช่น สื่อมวลชนในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) มาทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกพื้นที่ของเทศบาลอย่างเท่าเทียมกัน

6. ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพในการดำเนินการจัดการขยะของบริษัทเอกชนว่ามีคุณภาพดีตามข้อสัญญาที่ตกลงไว้ และคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้ว่าจ้างไปหรือไม่

7. เทศบาลควรที่จะมีการศึกษาวิจัยเรื่องขยะในเชิงคุณภาพควบคู่กับการศึกษาในเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะการแก้ไขปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา เพราะผลการศึกษาจะทำให้ทราบข้อมูลเชิงลึกเพื่อจะได้ข้อมูลที่จะได้นำมาปรับใช้ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

Independent Study Title	Participation of People in Waste Management in Chiang Mai Municipality Area
Author	Miss Pawanpath Bunyachaichana
Degree	Master of Arts (Political Science)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Chantana Suttijaree

Abstract

This independent study aims to investigate participation of people in the garbage management in Chiang Mai municipal area and to find out the problems and obstacles of people's participation in the garbage management in Chiang Mai municipal area in order to seek for further solutions to the problems.

The data used in this study were collected from 400 people residing in Chiang Mai municipal area including the garbage collecting officers of Chiang Mai Municipality and community leaders. The samples were selected by using accidental sampling method. And, the data collecting tools used in this study were an interview form and questionnaires.

The study results revealed that the overall participation of people in the garbage management was shown in no participation level the most. That was no participation in the study for the problems and the sources of problems; no participation in the activities or projects planning; no participation in meetings; no participation in planning; no participation in needs expression; and no participation in the activities and projects evaluation. The second most was shown in low level of participation. That was the participation in public relation activities; the participation in some activities or projects. These can be observed from the activities and projects organized by the municipality e.g. the garbage distinguishing truck service, the garbage distinguishing campaigns, the knowledge providing activities, the contest of slogans for the garbage distinguishing campaigns, and the garbage collecting fee assignment. People have no chance to participate in the problem finding process, the solution determination, the public relations activities, and the activities or projects evaluation. It can be said that the people did not really participated in the activities or projects.

In terms of problems and obstacles of the people participation in the garbage management, the study found that most people thought the garbage management was not satisfactory. The people did not see an importance of garbage distinguishing before disposal. The quantity of the garbage was too much, so it was difficult to distinguish them. There were the lacks of guidelines or campaigns that seek for cooperation in garbage distinguishing, garbage reuse and recycle. There were also the lacks of budget, supportive materials, and garbage distinguishing tools. There were no campaigns and public relations that provide knowledge and understanding of the problem. In addition, people did not participate in the project initiation.

According to the participatory observation, there was a problem found in local law enforcement. The law was not seriously enforced. It may be because the people were seen as an important supporter of the local politicians. The problem regarding relationship between local politicians and communities or the beneficial groups caused an inequality in garbage management in each area. For the problem of leaves and branches collection; people stated that the municipality did not collect this kind of garbage because a private company had been hired to do the job. Since the contract did not say anything about the leaves and branches collection, the hired company therefore collect only garbage. And the municipality did not communicate this issue to the people.

The study suggested that:

1. At present, the garbage problem becomes the problem with no sustainable solution. The garbage has been taken to dispose in other areas, and this will cause some garbage disposal effects in those areas. So, there should be an adjustment of the disposal form in order to make it appropriate to the present situation. And this can be done by doing campaigns and public relations on the issue of garbage reducing through garbage distinguishing. Some garbage can be recycled and the fresh garbage can be used to produce fertilizer.

2. The campaigns and public relations must be done regularly and continuously. They will help motivate the people to pay their attention to the issue and do some actions following the campaigns. Since the garbage problem is not easy to eradicate, doing campaigns is the best way; for example, the campaign that asking people to drop their garbage before 7 p.m. can prevent the problem of left over garbage.

3. The municipality should allow people to take some parts in the activities or projects which are organized by the municipality itself. That is because the people should know their own problem well. And, it is the way to solve the problem according to the condition in each area and each type of garbage. The activities or projects should be appropriate; so that the people will gain some benefits from the garbage management.

4. The municipality should inform people about the no collection of leaves and branches in order to prevent the misunderstanding. The people should be also informed about the benefits of leaves and branches – they can be used to produce fertilizers.

5. The municipality should also allow press, educational institutes, and NGOs in the area to investigate the municipality's operation in order to generate development in all area equally.

6. People should be given a chance to be a member of evaluation committee who examine the quality of work done by the hired company. This is to check whether the operation of the hired company is compatible with what have said in the contract, and if the work is worth the budget or not.

7. The municipality should do both qualitative and quantitative researches on the garbage management continuously and regularly. People should be given a chance to propose solutions to the problems. The study results will reveal the vertical information which can be used for further and more sustainable development.